

# Chương 3

3.10.1971

(Suốt đêm qua không ngủ được. Cứ thức hoài vì những cảm giác nôn nao, rạo rức. 1 giờ sáng, khuya quá rồi. Phải vào màn ngủ. Ủ, cuộc sống bên trong của con người thật kì lạ, cứ nhớ, cứ nhớ... Nhớ ai, nào biết... mà sao không ngủ được).

Rừng chẳng nên thơ như ta tưởng tượng. Cây cao, xù xì nom ròn rợn. Vực sâu, dây leo chằng chịt, chứa đựng biết bao điều bí ẩn. Cuộc sống của ta sẽ kéo dài ở đó.

Dân tộc ở đây là gì? Mán hay Thổ? Ta chỉ mong nhìn thấy một cô gái Sán Dìu, quần đỏ, giữa menh mông đồi cây. Bỗng nhớ một câu thơ có vần: Gà đánh trống.../ Khỉ leo thang/ Có những cô nàng/ Váy đỏ yếm trắng... ” Sao lại nhớ đến câu ấy? Bạn hỏi vậy. Mình chẳng biết nữa. Hình như màu sắc, âm thanh, hình khối hoà trộn trong đó phù hợp phần nào với những cảnh mà mình đang chứng kiến.

Ai đã xây nên những đường hầm xuyên núi, bàn tay của ai đã lần lửa trên những mặt đá này. Ngồi bên cửa tàu chạy nhanh, gió thốc vào lạnh lạnh, cả hơi đất, hơi đá

ảm ướt, âm u. Toa tàu tối om. Không ai hé răng. Vì sợ hay vì lạ. Còn mình thì lạ, cứ thò đầu qua cửa, nhìn về phía cửa hầm. Bụi than bám đen cả mặt. Con tàu phóng thanh rung lên bần bật. Ánh nắng đây rồi, hói hỏ trên từng khuôn mặt. Ngoảnh lại phía sau, là ngọn đồi con tàu vừa chui qua. Vẫn cây lá ấy, bình thản vô tư lự... “Chuồn chuồn kim thân dài, cánh đỏ/ Em khâu gù trong áo xám của đồi cây...”

Có lẽ là như vậy. Yên lặng, bình thản trên đó, để dưới đáy sâu của nó, có con tàu băng băng chở đi một nguồn sinh lực mới...

Tàu ơi, cứ chạy đi, chạy nhanh đến những vùng đất nước xa xăm. Kia là cây vào, cây buong, khác với lùm tre quen thuộc. Cái cây gì mà cao lạ lùng, trong suốt cả cuộc đời nó đã tiễn mấy chuyến tàu qua...

Bạn thì thảo bên tai: Suối đây, trong lắm. Nhưng đừng vội tắm... Ồ, dòng suối trong vắt, róc rách chảy dưới chân đồi. Những viên sỏi xanh đỏ tím vàng óng ánh đâu rồi? Mà chỉ thấy những chiếc lá úa vàng xoáy tròn và chìm ngấm... Đám mây ơi, mây trôi về đâu? Nhắc giùm ta tới người bạn ấy, rằng: ta nhớ lắm, nhớ bồi hồi. Ta

gục đầu xuống bàn... Rồi sau đó thì sao,  
P. không biết nữa, P. không muốn biết  
nữa, vì khi đó,

T. gần quá, đến nỗi không thể chấp nhận  
được câu trả lời ấy...

Anh câu gì bên dòng suối ấy? Tôi nhìn rõ  
lắm sợi cước trong trong như một tia nắng  
cong queo trên mặt nước. Cuộc sống  
thanh bình biết mấy, trong một dáng vắng  
cần, trong một bóng mát của vành mũ lá...

Lính ào qua cửa sổ, sỏi dưới chân cũng  
mang màu đỏ quạch của núi đồi. Nắng gắt,  
choang choáng. Ga này cũng không biết  
tên nữa. Chỉ có bưởi, quả bưởi trên rừng

nhỏ như nắm tay và khô. Dùng tạm vậy.  
Tất nhiên là phải có tiền. Mệt, nhưng mọi  
người đều hồ hởi và hể hả. Khoan khoái  
ngồi trong bóng của ngôi nhà lợp nứa.  
Chẳng có nước. Trời nắng – giờ bánh mì  
ra ăn, nghen lại nơi cổ họng... Tạm biệt,  
con tàu màu xanh, đi đi... Xa hơn nữa là  
Bố Hạ, cam Bố Hạ... là sông Thương...  
Còn ở đây, khét cháy...

Được lệnh hành quân vào rừng. Chỉ 7km  
thôi.

Con đường rừng đầu tiên ta đi, vai nặng ba  
lô mồ hôi ướt đầm ngực, vai và sau lưng

áo. Con đường dài và mất hút”.. Quay lại phía sau, cũng con đường... Con đường xa lạ và gập ghềnh...

Khiếp, ba lô chứa gì mà nặng thế, oằn cả lưng anh bộ đội. Mảnh đồi ơi, ta chưa từng quen biết, nhưng hôm nay mồ hôi ta đã nhỏ xuống đất này.

Nắng cứ chang chang, con chim gì cứ kêu làm rối lòng người. Đường dốc ngược lên trời.

Những ngọn đồi này đây, gần một thế kỷ nay, là nghĩa quân của Hùm thiêng Yên Thế. Bà mẹ ơi, cây súng kíp này có phải

của bố ngày xưa đóng khổ theo cụ Đề đánh Pháp.

Gian nhà trống trải tro troi trên đồi. Nước ở đây ít lắm. Nhòm xuống giếng cứ hun hút. Em có soi gương thì đi ra suối. Cái gương giếng nhà làm chổng mặt em...

Cụ chủ già lắm rồi, mái tóc bạc trắng, da mặt hằn nếp thời gian. Cụ cởi trần trùng trục, quần quanh mình một mảnh vải thô, hai bàn chân khoằm khoằm, đi vòng kiềng mà thật vững.

Em gái học lớp 9 trên huyện, vắng nhà... Anh biết vậy vì áo hoa xanh của em không phơi trước cửa, mà gấp ở đầu giường. Núi



rừng ơi, Yên Thế... Ta yêu người vì cây  
chò chỉ, cây lát, cây lim sừng sững, như bộ  
ngực của nghĩa quân...

Ta nằm ngửa mặt cho những giọt nắng đỏ  
lạnh tanh chạy từ kẽ lá. Gốc đa rừng, cái  
dốc của rừng, bàn chân nào đặt bước đầu  
tiên trên con đường hỏm hẻm luôn sâu  
trong lá để bây giờ đến lượt ta đi...

Đường dài đến thế, ta đi mãi, mãi miết  
trèo... Chỉ thấy ba lô nặng trên vai, chỉ  
thấy mây trắng cuốn về phương Bắc, thấy  
trời xanh ngút ngàn, và rậm rì là cây, là  
cỏ...

Đã cuối mùa sim. Quả sim tím sẫm, giòn ngọt. Có phải rừng chiều ta nên kéo dài mùa sim tím cho lính. Miệng cậu nào cũng lép nhép những sim. Xóm làng đây thừa thớt, mái nhà như một đóm nhỏ chìm giữa lá cây...

Rải chiếu giữa trời là cây giàng giàng. Đừng bước vội hái hoa rừng mà gai đâm dăm doạ đấy. Ta đút vội vào ngực áo những chiếc lá rừng mà ta chưa biết gọi tên. Lá héo, mà thơm, phảng phất từ đâu đấy. Bạn có biết ta yêu rừng không vậy... Ôi, cái nắng trong rừng, rưng rưng nhựa.

Ai đã viết những câu thơ để bây giờ ta  
đọc:

“Da bàn tay thường chạm với da cây,  
Khuôn mặt người chạm vào mặt lá Rừng  
già ơi, rừng già kỳ lạ quá.

